Pasikeitus elektros kabelio trasos projektui, ištirta papildoma 7x1 m dydžio ***perkasa 2*** (6,6 m^2 ploto). Joje iki 40–80 cm gylio fiksuoti XX a. niveliaciniai ir permaišyto grunto sluoksniai, po kuriais atidengti juosvos spalvos žemės bei maišyto gelsvo smėlio sluoksniai su XVIII–XX a. buitinės keramikos šukėmis.

Tyrimų metu aptikti ir inventorinti 139 XVII–XIX a. radiniai, kurie po tyrimų perduoti į ŽVM. Iš viso 2017 m. Vytauto g. 1 sklype vykdytų archeologinių tyrimų metu ištirtas 44,1 m^2 plotas (1 pav.).

Vytauto St. 1

In 2017, a field survey and excavation were conducted on the plot at Vytauto St. 1, Varniai (Telšiai District). One 2 x 1 m test pit and two 35.5x1 m and 7x1 m trenches, a total of 44.1 m^2, were excavated (Fig. 1). Two paving fragments were discovered in test pit 1 (Fig. 2). Paving (Fig. 3) and a fragment of a partially demolished foundation (?) were unearthed in trench 1. The discovered finds date to the 17th–19th centuries.

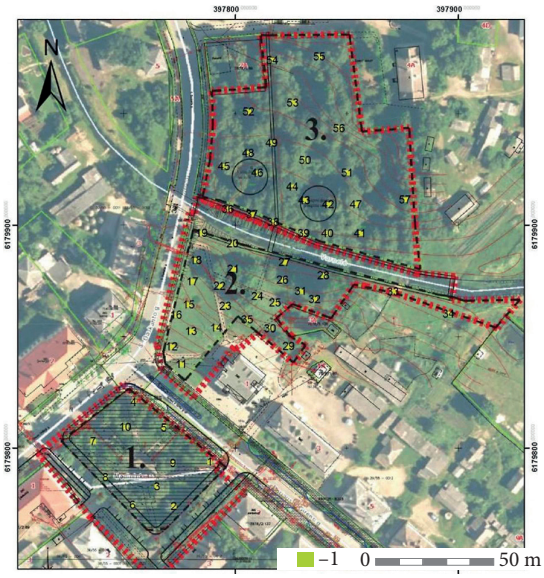

1 pav. Tirtų vietų suvestinis planas: 1 – tirti šurfai. D. Zubricko brėž.

Fig. 1. Synoptic plan of the investigated locations: 1 – excavated test pits.

Donatas Zubrickas

Medininkų aikštės bei Varnelės upės pakrančių žvalgomieji tyrimai 2016 m.

2016 m. pradėti planuoti Varnių miestelio (Telšių r.) Medininkų aikštės bei Varnelės upės P ir Š pakrančių viešųjų erdvių sutvarkymo darbai. Norėdama gauti išsamių duomenų apie projektuojamoje vietoje esančius kultūrinius sluoksnius, Telšių rajono savivaldybės administracija užsakė žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Jie atlikti 3 sklypuose. Sklypas 1 – tai apie 0,4 ha ploto Medininkų aikštė, kurioje ištirta 10 2x2 m dydžio šurfų (bendras 40 m^2 plotas). Sklypas 2 – tai apie 0,51 ha dydžio Varnelės P pakrantė parko teritorijoje, kurioje ištirti 24 2x1 m dydžio bei vienas 2x2 m dydžio šurfas (bendras 52 m^2 plotas). Sklypas 3 – tai apie 0,67 ha dydžio Varnelės Š pakrantė parko teritorijoje, kurioje ištirta 10 2x1 m dydžio ir 12 2x2 m dydžio šurfų (bendras 68 m^2 plotas). Iš viso apie 1,57 ha bendro ploto teritorijoje šurfais ištirtas 160 m^2 plotas, surinkta daugiau kaip 1200 radinių, datuojamų XVI–XIX a. (1 pav.).

Žvalgomieji tyrimai vykdyti centrinėje Varnių miestelio dalyje, kurioje esantys kultūriniai sluoksniai, jų sandara bei datavimas daugiau mažiau yra žinomi iš ankstesnių archeologinių tyrimų. Medininkų aikštės aplinkoje žvalgomuosius tyrimus vykdė archeologai V. Grišinas (1992 m.) (*LIIR*, f. 1, b. 2730), V. Ramanauskaitė-Ostašenkovienė (2001 m.) (*ATL 2001 metais*, 2002, p. 213–214), M. Mockus (2011 m.) (*ATL 2011 metais*, 2012, p. 453–455), R. Šmigelskas

(2012 m.) (*ATL 2012 metais*, 2013, p. 673, 187), M. Mačiulis (2013 m.) (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 345–349) ir kiti. Šių tyrimų metu išskirti du kultūrinio sluoksnio horizontai: XIX–XX a. sluoksniai ir XVI–XVIII a. archeologinis sluoksnis. Juos skiria fiksuoti XVIII–XIX a. grindiniai. Į P nuo Varnelės upės 2016 m. tirtame plote anksčiau šalia Dariaus ir Girėno g. 1 pastato archeologinius tyrimus atliko J. Genys (1982 m.) (*LIIR*, f. 1, b. 1603). Jų metu ištirtas apie 100 m^2 plotas, aptiktas 1,5 m storio kultūrinis sluoksnis. Rasta neolito laikotarpio titnago skelčių, XIV–XV a. datuoto pastato liekanų bei XVII a. datuotas miesto aikštės grindinys.

2016 m. žvalgomųjų tyrimų metu Medininkų aikštėje šurfais ištirtas 40 m^2 plotas (šurfai 1–10). Kultūrinio sluoksnio storis siekė iki 2,2 m. Paviršiuje fiksuotas XIX–XX a. sluoksnis su to paties laikotarpio grindinių fragmentais, pamatų liekanomis, o nuo 1,1 m gylio aptiktas XVI–XVII a. kultūrinis sluoksnis (2 pav.). Įžemis tirtoje vietoje yra apie 1,8–2,2 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Į P nuo Varnelės upės tirtoje apie 0,51 ha dydžio teritorijoje šurfais ištirtas 52 m^2 dydžio plotas (šurfai 11–35). Tyrimų rezultatai parodė, kad šis sklypas buvo apgyvendintas jau XVI–XVII a. Visuose šurfuose, išskyrus 20, 27, 28 ir 33, aptiktas kultūrinis sluoksnis su XVI–XVIII a. datuojamais radiniais. Įžemis pasiektas 1,4–2,5 m gylyje.

Apie 0,67 ha dydžio teritorijoje, esančioje į Š nuo Varnelės upės, šurfais ištirtas bendras 68 m^2 plotas (šurfai 36–57). Šioje Varnių dalyje XVI–XVII a. sluoksnis ne taip aiškiai išsiskiria, šiuo laikotarpiu datuojami radiniai aptikti persimaišę su vėlesnėmis XIX a. gamyklinės keramikos šukėmis. Viename šurfe (52) aptikti netvarkingai suversti žmonių kaulai, kurių atsiradimo aplinkybės tirtoje vietoje dar nėra aiškios.

2 pav. Tirtas šurfas 3 Medininkų aikštėje iš ŠV. D. Zubricko nuotr.

Fig. 2. Test pit 3 in Medininkų Square, as seen from the NW.

The 2016 Field Evaluation in Medininkų Square and on the Banks of the River Varnelė

In 2016, a field evaluation was conducted in Medininkų Square and in areas on the S and N banks of the River Varnelė in Varniai (Telšiai District). A total of 160 m^2 were excavated in test pits in an area roughly 1.57 ha in size (Figs. 1, 2) and over 1200 16th–19th-century finds were collected. During the investigation it was determined that the earliest cultural layer had formed in the late 16th–17th century. This layer had survived completely intact or mixed with 19th-century finds. The cultural layer in the investigated locations was up to 2.2 m thick.

VEISIEJAI

Simonas Sprindys

Vytauto gatvė 38A

Veisiejai (*Weyze*) rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą minimi dar 1253 m. Livonijos ordino kronikose, kaip žemės, karaliaus Mindaugo perduodamos Ordinui. Mums pažįstamu